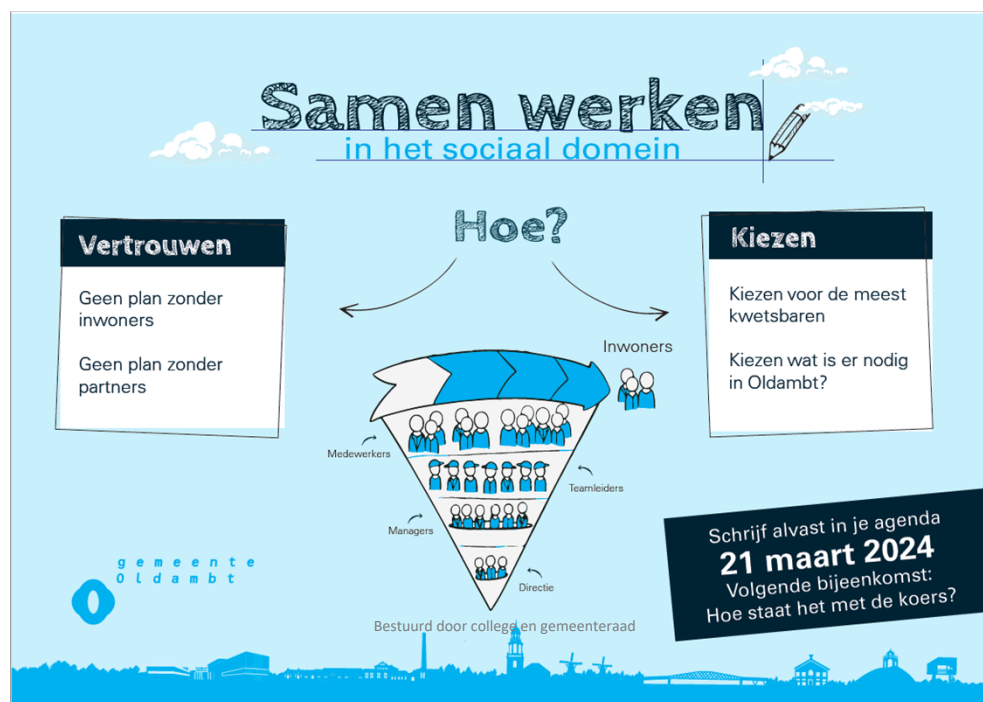

Koersdocument Sociaal Domein Oldambt 2023 -2027

1. Aanleiding en inleiding

In 2015 zijn gemeenten begonnen met de nieuwe samenhangende taken ondergebracht in het zogenaamde Sociaal Domein. Inmiddels zijn we jaren verder en heeft de gemeente ook voldoende ervaring opgedaan om de koers van het sociaal domein meer te specificeren en in samenhang met andere taken te brengen. Het gaat om wettelijke taken die we uitvoeren in combinatie met lokale ambities en keuzes.

Een groot deel van wat Oldambt doet en van plan is, hebben we gedeeld in de werkconferentie Samenwerken in het sociaal domein op 23 maart 2023. Daar zijn de in dit document gepresenteerde plannen erg positief ontvangen. De gemeente wordt gevraagd actief de regierol te pakken in het sociaal domein en partijen bij elkaar te brengen.

Doelstelling van dit Koersdocument

Het nu voorliggende koersdocument Sociaal Domein Oldambt zet de koers uit voor de komende jaren en geeft richting aan de uitvoering van al onze plannen. Gebaseerd op lokale ambities, regionale samenwerking en wettelijke taken in een stevige verbinding met elkaar. Zo leggen we bijvoorbeeld via de nota Positieve Gezondheid ook een basis voor de uitvoering van de Omgevingswet. En komt de leefbaarheid in onze dorpen en wijken vanzelfsprekend terug in de uitvoering van SPUK-GALA en de uitwerking van de WMO. Oldambt blijft hier de komende jaren op sturen. Om dat wat we doen tot een samenhangend geheel te maken, te houden en de juiste prioriteiten te kunnen stellen. Daarom treft u ook een overzicht aan van alle grote projecten en programma's die we al uitvoeren. Naast de nieuwe ambities, die als bijlage nog zijn bijgevoegd.

Tegelijkertijd wordt in dit document niet alles herhaald wat al eerder is opgeschreven. Het moet wel leesbaar blijven en geen encyclopedie worden. We sluiten het af met nog te nemen besluiten. Zodat we de samenhang nog meer kunnen versterken tussen wat we willen en wat we in de dagelijkse praktijk doen. Beleid is er genoeg, plannen ook. Maar hoe verbinden we dat met de uitvoering en het leven van onze inwoners? Daarom moeten we zelf als gemeente ook aan de slag. Met onze manier van samenwerken, met onze inwoners en met onze partners. Dat betekent naast een inhoudelijke beleidsmatige koers ook investeren in de werkwijze als gemeente zelf. Daar is een deel van deze koers ook aan gewijd.

Leidend voor de inhoud van wat we doen zijn de volgende ambitie-documenten.

- Het coalitieakkoord Zaaïen en Oogsten
- Het lokale NPG programma De welvarende graanrepubliek
- De Regio Deal Oost-Groningen
- Daar waar we nog doelstellingen missen, gaan we deze zelf nog maken, passend bij deze koers (bijvoorbeeld ouderen en WMO-beleid). Of we vullen aan uit ander vastgesteld beleid, zoals de nota Positieve gezondheid en sport.

Samengevat is de visie sociaal domein van de gemeente Oldambt:

De gemeente Oldambt zet meer in op preventie, positieve gezondheid, mee doen en een meer nabije oplossing van zorgvragen. We bouwen aan een brede sociale basis waar inwoners terecht kunnen zonder indicatie. We werken samen met onze inwoners en partner-organisaties. Op basis van vertrouwen en op basis van wat nodig is.

Dat betekent ook dat we niet voor alle hobbels in het leven een oplossing hebben, maar er wel staan voor onze inwoners die niet zelfredzaam zijn. We werken aan duurzame oplossingen en maken in samenhang keuzes. We werken aan een welvarender graanrepubliek.

2. De leidende kaders

Zaaien en Oogsten

Het coalitieprogramma Zaaien en Oogsten is ambitieus. Iedereen doet er toe en iedereen doet mee is de stip op de horizon uit het coalitieprogramma. Deze stip op de horizon is uitgewerkt in verschillende programma's, projecten en beleidsuitgangspunten die ook in dit Koersdocument opgenomen zijn.

Welvarende Graanrepubliek

Veel duurzame langlopende projecten en programma's van het sociaal domein zijn onderdeel van het lokale NPG Programma Welvarende Graanrepubliek. Het gaat om Generatierijkdom (Kansen voor kinderen, schuldevrij naar school), de verrijkte schooldag, Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (en de bibliotheek op school / Voorleesexpress).

We sluiten aan bij de doelstellingen die in het lokale NPG Programma zijn opgenomen. Deze projecten zijn onlosmakelijk verbonden aan het sociaal domein van Oldambt.

Wettelijke kaders

Natuurlijk werken we binnen wettelijke kaders. De belangrijkste wetten zijn de participatiewet, de wet maatschappelijke ondersteuning, de wet publieke gezondheid, de jeugdwet, de inburgeringswet en de wet gemeentelijke schuldhelpverlening. Elke wet heeft een bedoeling. Door terug te vallen op deze bedoeling (en niet altijd vast te houden aan de beleidsdetails, wensen vanuit Den Haag en ingesloten uitvoering) kunnen we maatwerk leveren aan onze inwoners.

Organisatieontwikkeling Nijambt en de toegang Sociaal Domein

Wat we zeker weten: de leefwereld en systeemwereld botsen. De gemeente is (soms, niet altijd) bij machte om dit te keren, maar dat vraagt serieus aandacht en keuzes. Ook in de manier waarop we met onze inwoners om gaan. We hebben de ambitie om meer nabij te zijn en menselijker. Als er een bestuurslaag is die dat kan, is het de gemeente wel. Alle huidige onderzoeken geven aan: overheid, heb meer vertrouwen in uw inwoners. Gemeenten kunnen daarin het verschil maken.

Daarom is de koers van de organisatieontwikkeling Nijambt en het onderzoek naar de toegang van het sociaal domein in Oldambt beide leidend voor onze plannen. Zeker in de uitvoering kunnen we kiezen wat hier in Oldambt past. Dat betekent dat we inzetten op een geleidelijk in te voeren aangepaste werkwijze, geïnspireerd op de Doorbraakmethode. Daar hebben we al ervaring mee in Oldambt en dat zetten we door. Voor alle teams in het sociaal domein. Dat vergt wel een extra investering in de uitvoering in de vorm van kennis en kunde van organisatieontwikkeling.

Naar een inspirerende uitvoering

We willen het kader en uitgangspunten vastleggen in deze Koers Sociaal Domein. Het is noodzakelijk om dit uit te spreken, zodat het dient als richtsnoer voor de uitvoering van huidige en toekomstige projecten en uitvoering van taken. En om samenhang aan te brengen in onze werkwijze. De gemeente wil een meer betrouwbare partner worden, zowel voor inwoners als maatschappelijke partners in het werkveld.

We willen ook geen ellenlange beleidsstukken meer maken, maar liever kiezen voor een stevige uitvoering met heldere uitgangspunten. Daar aan werken en dat te evalueren.

Deze Koers zet richting voor allerlei deelprojecten en programma's. Zodat we kunnen werken aan de 5 R-en: richting, resultaat, rekenschap, relatie en ruimte. En bouwt voort op succesvolle interventies waar al meetbaar en merkbaar resultaat mee is behaald.

3. De uitgangspunten en de koers:

De visie als basis

De gemeente Oldambt zet meer in op preventie, positieve gezondheid, mee doen en een meer nabije oplossing van zorgvragen. We bouwen aan een brede sociale basis waar inwoners terecht kunnen zonder indicatie. We werken samen met onze inwoners en partner-organisaties. Op basis van vertrouwen en op basis van wat nodig is.

Dat betekent ook dat we niet voor alle hobbels in het leven een oplossing hebben, maar er wel staan voor onze inwoners die niet zelfredzaam zijn. We werken aan duurzame oplossingen en maken in samenhang keuzes. We werken aan een welvarender graanrepubliek, voor al onze inwoners.

Hoe geven we die vorm?

De aanpak en uitvoering van het sociaal domein Oldambt brengen we meer in verbinding brengen met elkaar.

- samen met inwoners en partnerorganisaties,
- gericht op de bedoeling van wet- en regelgeving,
- op basis van een gedragen en vastgestelde koers en een helder budget,
- over de domeinen heen, gericht op de leefwereld van inwoners,
- In programma's, plannen en projecten,
- met een verbeterde werkwijze van de gemeente (maatwerk, opschalen, snel toekennen, toegang verbeteren).

De uitgangspunten:

Vertrouwen

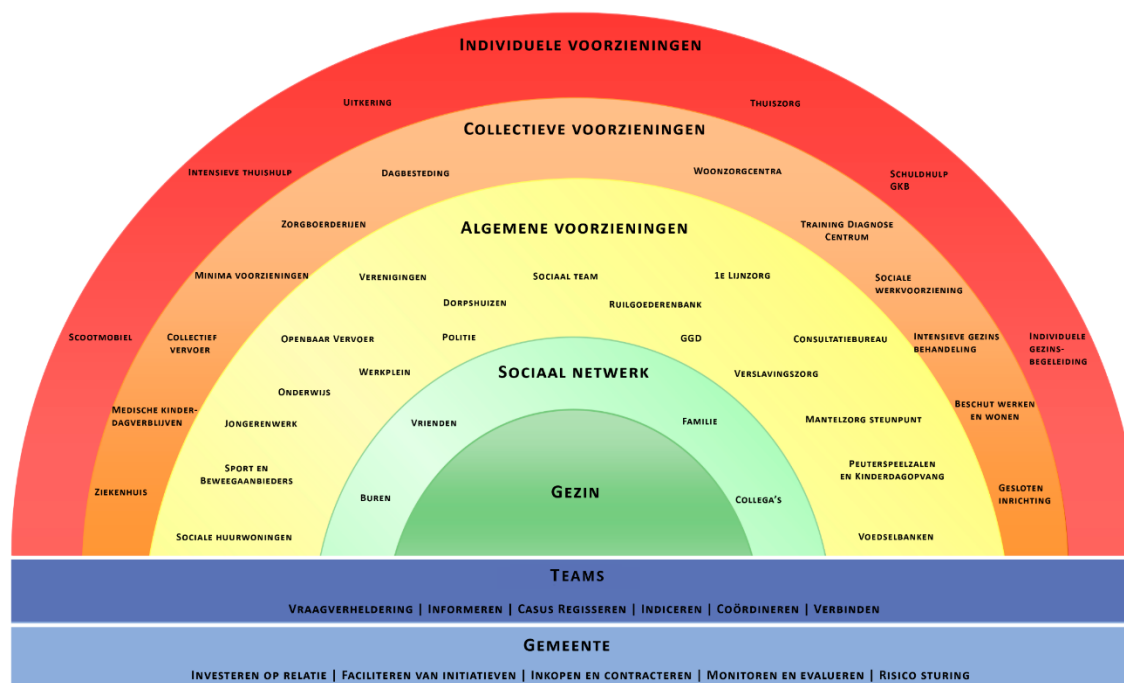
- In inwoners.
- In partner-organisaties: samen keuzes maken.

Kiezen:

- Voor de meest kwetsbaren: welke hulp voor wie, en voor wie niet?
- Wat is er nodig in Oldambt? Niet alles doen wat Den Haag wil. Of op een andere manier.
- In samenhang plannen maken, minder versnippering.
- Inzetten op preventie.

Hoe?

- Regenboogmodel als basis: samenhang.
- Bevorderen van sociale cohesie in dorpen en wijken: nabijheid van zorg en ondersteuning, meer omkijken naar elkaar.
- Werken volgens de bedoeling van wet- en regelgeving.

Wat betekent de **Regenboog**

- Versterken van eigen invloed en kracht van onze inwoners: hun leefwereld staat centraal, we sluiten aan bij wat zij als het probleem en als oplossing ervaren.
- Preventie in het voorliggend veld/sociale basis vormgeven en versterken, zo nabij mogelijk, duurzaam samenwerken met vaste partners.
- Geïndiceerde zorg en hulp toekennen waar nodig, normaliseren waar het kan.

Hoe:

- Zorg en hulp nabij organiseren: Samen met scholen, huisartsen, buurthuizen, zorginstellingen, vrijwilligers, Sociaal Werk Oldambt.
- Inzetten op het versterken van de sociale cohesie in dorpen en wijken door gebiedsgericht te werken. Een hechtere sociale cohesie vergroot het sociaal kapitaal van mensen. Bewoners hebben daardoor meer mogelijkheden om ondersteuning uit hun eigen netwerk in te zetten.
- Eigen werkwijze gemeente verbeteren: maatwerk voor stapelaars, eenvoudig als het kan, aansluiten bij de leefwereld van inwoners.

- Stevig overleg in de ketens/per keten met onze partners. Geen plan maken zonder ketenoverleg. Een keer per jaar met zijn allen: koers bijstellen?
- Lopende projecten en programma's goed uitvoeren: Versterken van wat we al doen. Temporiseren van nieuwe projecten.
- Altijd inwoners en de uitvoerende medewerkers betrekken bij onze plannen. Sluiten ze aan bij waar behoefte aan is? Is het werkbaar in de uitvoering?

We verdelen het werkveld voor het gemak in verschillende onderdelen, maar het is broodnodig de samenhang steeds voor te ogen houden. Vanuit perspectief van de inwoner.

- Jeugd en jongeren: onderwijs, kinderopvang, jeugdwet, schoolmaatschappelijk werk, veiligheid.
- Volwassenen: WMO, beschermd wonen, welzijnswerk in alle facetten (SWO voert dat merendeels voor ons uit).
- Inkomen en schuldhulp: VKB, participatiewet, inburgering, preventie en vroegsignalering.
- Werk: WIZ, regionale samenwerking, doelstellingen van Afeer, Regiodeal.
- Gezondheid, sport en bewegen: SPUK GALA, positieve gezondheid, bewegen.
- Veiligheid en zorg, dit loopt dwars door de sectoren heen.

Elke indeling is arbitrair, er is overal samenhang en er zijn steeds dwarsverbanden. De uitvoering van wetten en de projecten/programma's vormen de basis.

4. Doelen, plannen, projecten en programma's

Wat zijn we van plan en wat loopt al? Hieronder volgt een globaal overzicht van de belangrijkste programma's en projecten die gaan starten of al gestart zijn. Als dat laatste het geval is, staat dat er bij vermeld. Deze projecten worden onderdeel van het gemeentelijke projecten- & programmaportfolio. Dat betekent dat niet echt alles wat we doen wordt hier genoemd. Alleen lopende en nieuw te starten grotere projecten en programma's komen hier terug. Reguliere uitvoering zoals inburgering, inkomen verstrekken, hulp indiceren, ondersteuning aan inwoners met aardbevingsschade is 80% van ons werk. En voor onze inwoners van cruciaal belang.

Algemeen/preventie & verbeterde werkwijze

Doelen

- Werken vanuit het regenboogmodel en beschermende factoren.
- Het versterken van de sociale basis waar vrij verkrijgbare zorg en ondersteuning beschikbaar is voor inwoners, waardoor het beroep op geïndiceerde zorg minder wordt.
- Daarin structureel, duurzaam en gebaseerd op wederzijds vertrouwen samenwerken met partner-organisaties in het werkveld.
- Inwoners betrekken en mee laten spreken bij de plannen die Oldambt maakt.

Projecten en programma's

- De sociale basis voor de dienstverlening aan volwassenen in kaart brengen op basis van de 10 belangrijkste hulpvragen. Dit is voor jeugd al gedaan. Als we het ook voor volwassenen doen is de inventarisatie van alle hulpvragen om de sociale basis in Oldambt op te bouwen compleet.
- Op basis daarvan een nieuw of aangepast subsidiebeleid maken: subsidies richten zich op het versterken van de sociale basis. Het eerste begin daarvan is de overeenkomst met SWO. Veel van onze ambities realiseren we samen met SWO. Deze samenwerking is geprofessionaliseerd in een beleidsgestuurde contractfinanciering (BCF). Veel van de doelen die in dit koersdocument staan komen daarin terug.
- Overlegvormen vaststellen: het inrichten van een basisoverleg per keten.
- Nieuwe participatieraad is van start en samen met hen geven we vorm aan het betrekken van inwoners bij nieuwe plannen.
- De gemeente zelf: de eigen werkwijze verbeteren en meer werken vanuit vertrouwen en wat de inwoners zelf willen aanpakken.

Jeugd en onderwijs

Doelen uitvoeringsprogramma Jeugd:

- Breng door normaliseren en het versterken van de sociale basis de problematiek van jeugdigen naar een lager niveau terug en realiseer daarmee 1 mln. euro aan bezuinigingen.
- Doe dit op basis van het regenboogmodel.

Doel van het uitvoeringsprogramma NPO: Het welbevinden van jeugdigen verhogen zodat zij tot ontwikkeling kunnen komen.

Projecten en programma's

- Het uitvoeringsprogramma Jeugd loopt al een aantal jaar en is succesvol. Inmiddels zien we dat ook terug in de cijfers. De ingezette koers leidt tot het gewenste inhoudelijk resultaat: meer inwoners maken gebruik van de sociale basis/het voorliggend veld. En tegelijkertijd zien we inderdaad dat de kosten teruglopen. Daardoor worden de afgesproken bezuinigingen al voor 50% gerealiseerd. Deze aanpak is de inspiratie voor het hele sociaal domein in Oldambt. Merkbaar en meetbaar zien we betere resultaten.
 - Minder cliënten maken gebruik van specialistische jeugdhulp.
 - Lichte hulpvragen worden opgelost met voorliggende algemene voorzieningen. Specialistische jeugdhulp wordt alleen ingezet complexe en meervoudige problematiek. Met het voortzetten van de huidige koers zal de besparing uiteindelijk van structurele aard zijn. Mits zich geen andere separate ontwikkelingen voordoen (zoals kostenstijging vanwege indexatie of tariefbijstellingen) die de besparing teniet doet.
- Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) is voortvarend van start gegaan.
 - Het Programma Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) werkt aan een positieve, gezonde en veilige leefomgeving voor jongeren: thuis (gezin), op school, in de vriendenkring (peergroep) en in de vrije tijd. De gemeente werkt hierbij samen met onder meer scholen, jongerenwerkers en andere professionals in de buurt én natuurlijk met jongeren en ouders. Het programma richt zich op jongeren tussen de 10 tot 18 jaar en is meerjarig om zo duurzaam mogelijk te werken aan gelukkige en gezonde jongeren (en wat daarvoor nodig is). Het Programma Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) verbindt alle beleidsvelden binnen de gemeente, die een mogelijk aandeel kunnen nemen om jongeren een goed perspectief te bieden.
- Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is in uitvoering. Hiervoor wordt een samenhangend aanbod van ondersteuning georganiseerd door onderwijs, kinderopvang, welzijn, jeugdhulp en gemeente. Door gebruik te maken van de expertise, kennis en kunde van de verschillende organisaties worden de activiteiten voor jeugdigen versterkt en een beter resultaat bereikt. Dit is nodig zodat jeugdigen zich beter ontwikkelen en de kans op een goede ontwikkeling voor alle jeugdigen -kansengelijkheid- wordt vergroot.
- Kansrijke start, al jaren in uitvoering, wordt uitgebreid en gecontinueerd, inclusief het Eerste duizend dagen-programma.
- Regio Deal projecten van de pijler Leren.

Armoedebelief, Inkomen en schuldhulp

Doelen: bestaanszekerheid van inwoners versterken en de kansengelijkheid vergroten.

De visie op en doelstelling van het armoedebelief is vooral praktisch van aard (naast de brede wettelijke taken):

- Een stevig netwerk van organisaties bouwen waarin we de effecten van huidige schulden- en armoedeproblematiek zo goed mogelijk kunnen voorkomen of verhelpen.
- Oog hebben voor armoede op de andere beleidsterreinen en uitvoering daarvan.
- Daarnaast werken we structureel aan het voorkomen van schulden in het programma Generatierijkdom, waar Kansen voor Kinderen onderdeel van is in Oldambt. De doelstelling is: Opgroeien in armoede en de gevolgen daarvan tegengaan.
- Energiearmoede voorkomen door de landelijke tegemoetkoming snel en ruimhartig toe te kennen en structureel te werken aan het verduurzamen van huizen van mensen met weinig inkomen.

Projecten en programma's

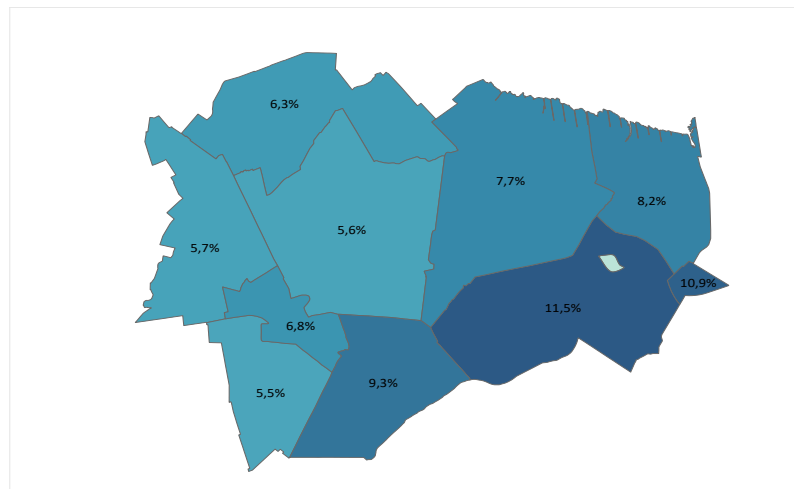
De actiepunten voor de komende periode;

- Structureel ketenoverleg weer invoeren.

- Vroegsignalering en ondersteuning door STAP/Schuldhulpmaatje structureel regelen.
- Meedoenfonds inrichten, samen met stichting Leergeld en het Jeugd Sport- en cultuurfonds.
- Onderzoeken of een Oldambtsterfonds een bijdrage kan leveren aan de kansengelijkheid van onze inwoners met een laag inkomen, zonder stigmatiserend te werken.

Deze uitgangspunten worden gedeeld met de gemeenteraad en daarna omgezet naar een beleidskader.

Huishoudens met een laag inkomen (2021)

Bron: CBS, 2023

Volwassenen

Het is nodig dat er meer kaders en uitgangspunten worden vastgesteld voor het werken vanuit de WMO. Daar zijn we druk mee bezig. Bijvoorbeeld voor het ouderenbeleid en vrijwilligersbeleid. Het wordt een praktisch beleidskader, waar we een stevig uitvoeringsplan aan hangen. Maar er gebeurt al veel in Oldambt. Stichting Welzijn Oldambt is een stevige partner die veel en goed werk verzet.

Doelen van het beleidskader zijn:

- Versterken sociale basis, zoals we voor de jeugdhulp al hebben gedaan.
- Versterken van de sociale netwerken.
- Focus op kwetsbare inwoners in het vangnet.
- Doen wat nodig is.
- Meer inzetten op preventie in de WMO.

- Meer samenwerking met verschillende partners en organisaties.
- Meer gebruik van digitalisering en technologische innovatie.
- Meer aandacht voor duurzaamheid en inclusie.

Projecten en programma's:

- Op basis van bovenstaande doelen wordt een WMO beleidskader uitgewerkt: Beleidsuitgangspunten maatschappelijke ondersteuning, a la het uitvoeringsprogramma Jeugd. Daarin komen de volgende projecten ook aan bod. Een deel loopt nu al.
 - Strategisch samenwerken met partners: bijvoorbeeld Oosterlengte, SWO, onderwijs, huisartsen.
 - Welzijn op recept: het project is van start, gekoppeld aan POH Jeugd en POH-GGZ bij huisartsen.
 - Wonen Leren Werken: beschermd wonen voor jongeren.
 - Onderzoeken of en hoe gebiedsgericht een stevigere ontmoetingsplek voor inwoners gerealiseerd kan worden, binnen bestaande voorzieningen en gekoppeld aan uitvoeringsplan SPUK-GALA.
 - Visie op en samenwerking met vrijwilligersorganisaties structureel uitbouwen.
 - Woonzorgvisie, en de verdeling van het woningaanbod onder specifieke groepen inwoners als statushouders, beschermd wonen en jongeren. Dit is gestart.
 - Het subsidiebeleid hervormen, als dat nodig is.

Arbeidsmarkt en werk

Oldambt is onderdeel van de arbeidsmarktregio Groningen. In het Programmaplan Werk in Zicht 2023-2027 is een lange-termijn-agenda opgesteld met als hoofddoel 20.000 inwoners van onze arbeidsmarktregio een stap vooruit te brengen. Onze lokale doelen zijn hier van afgeleid:

- De kans op een baan in een kansrijke sector in onze regio neemt toe.
- We stimuleren waar mogelijk de doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt.
- We verbeteren de aansluiting tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid.
- We investeren in een doorgaande ontwikkeling om uitval van kwetsbare jongeren op school / werk tegen te gaan en een leven lang ontwikkelen te bevorderen.

Projecten en programma's

- Stimuleren Leven lang leren bij gehele beroepsbevolking (vormgeven Human Capital Agenda). De NPG aanvraag is in de maak, in samenwerking met lokale werkgevers.
- Trede 1-2: Hoe creëren we werk voor meer mensen uit de bijstand? Dit is onderdeel van het CoronaPerspectiefplan.
- Onderzoek naar ondersteuning van werkgevers bij toekomstige arbeidsmarkt.
- Samenhang aanbrengen in regionale, subregionale (=Oost-Groningen, onder andere de Regio Deal) en lokale ontwikkelingen op de arbeidsmarkt conform de doelstellingen van de arbeidsmarktregio Groningen.
- Samen met de andere gemeenten leggen we een deel van deze doelen ook vast in het beleidsplan van Afeer dat nu gemaakt wordt.

Gezondheid, sport en bewegen.

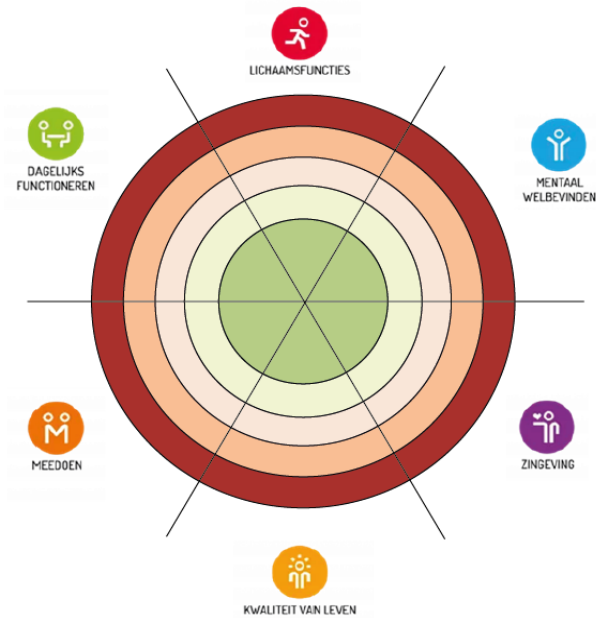
Doelen Nota Positieve gezondheid:

Wie een goede gezondheid heeft, heeft meer kansen in het leven. Kans op een goede toekomst, kans om oud te worden en ook kans op een lang leven in goede gezondheid. Dit gunnen wij onze inwoners. Een gezond leven is een gelukkig(er) leven. Met de nota positieve gezondheid Oldambt 2023-2026 willen we bereiken dat inwoners mentaal en fysiek gezonder worden.

Concreet willen we dat meer inwoners voldoen aan de beweegnorm, dat overgewicht in Oldambt afneemt en dat minder jongeren stress ervaren. En we zetten daarbij in op de volgende speerpunten:

1. Integrale preventieve aanpak.
2. Sport als middel om aanpalend beleid te realiseren.
3. Voorliggend als het kan, specialistisch als het moet:
 - a. Voor veelvoorkomende problemen hebben we goed beschikbare (voorliggende) voorzieningen
 - b. We verkennen de samenhang tussen positieve gezondheid, het regenboogmodel en de zelfredzaamheidsmatrix om zo beleid en uitvoering dichter bij elkaar te brengen.
4. Samenwerken met interne en externe partners.

Dit geven we vorm in het Uitvoeringsprogramma SPUK GALA, dat nu gemaakt wordt. Daarin staat het model van positieve gezondheid centraal. Dat model van Machteld Huber is goed bruikbaar voor individuele inwoners. Er kan aan de hand van dat model goed met hen besproken worden wat voor hen zelf belangrijk is. Daarmee sluit werken met dit model in de uitvoering goed aan bij het uitgangspunt: wat ervaart de inwoner zelf als het grootste probleem en de beste oplossing. Dat zou wel eens iets heel anders kunnen zijn dan wat de professional vanuit wet- en regelgeving in de aanbieding heeft.

Zorg en Veiligheid

Doelen

- Als veiligheid in het geding is direct optreden
- Voorkomen dat inwoners in onveilige situaties terecht komen.

Ook voor dit beleidsterrein geldt preventie en het voorkomen van erger als devies. Er zijn altijd individuele inwoners die in de knel komen. Het meldpunt Zorg&Veiligheid is voor hen de spil in dat web.

Daarnaast moeten we ook structureel werken aan veiligheid, bijvoorbeeld in onze rol als toezichthouder voor Jeugd en WMO. Maar ook in een veel stevigere samenwerking in de keten Jeugd&Veiligheid, zoals die onlangs is gestart.

- Ketensamenwerking Jeugd&Veiligheid (onderdeel programma Veiligheid en zorg)
- Project Veilig opgroeien in Oldambt wordt nu gestart.
- Veiligheid in afhankelijkheidsrelaties, provinciaal programma, loopt

5. De gemeente zelf:

Doelen:

- De doorbraakmethode verder implementeren in de gemeentelijke organisatie aan de hand van de doelstellingen in het project Generatierijkdom voor 125 gezinnen en jongeren.
- De aanbevelingen van het rapport Toegang Sociaal Domein implementeren in de aangepaste werkwijze van de toegangsteam van de gemeente.

Op de werkconferentie van 23 maart en uit ons eigen onderzoek naar de toegang (bijlage) bleek het des te meer. Ook als gemeentelijke organisatie zelf moeten we aan de slag en onze werkwijze verbeteren. De belangrijkste bevindingen zijn:

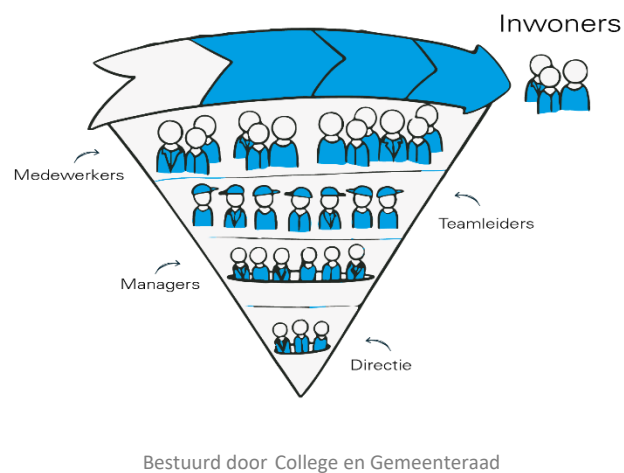
- Inwoners vinden het niet erg om een paar keer hun verhaal te doen. Als ze maar snel bij de goede contactpersoon komen en geholpen/gehoord worden.
- Inwoners willen menselijker behandeld worden. Niet alleen een formele afwijzing en graag een vaste contactpersoon: een mens die bereikbaar is.
- Inwoners willen de gemeente als vraagbaak dichterbij, in de buurt/wijk. Een plek waar je binnen kan lopen.

Dat betekent:

- Een vaste contactpersoon die regie houdt en wiens telefoonnummer beschikbaar is.
- Gelijke openingstijden van de teams sociaal domein op de Garst, werken op afspraak en binnen kunnen lopen/kunnen bellen. Elke werkdag van 9 -12 uur.
- Bij afwijzing altijd even bellen voordat de officiële brief volgt. Bij bezwaar en klacht ook bellen en proberen oplossing te creëren.
- Voor een geselecteerde groep inwoners (bijvoorbeeld inwoners met complexe problemen) maatwerk leveren en de doorbraakmethode inzetten.
- Gebiedsgerichte toegangsteams inzetten die werken op locatie. Gebiedsgericht werken is een van de uitgangspunten van Nijambt, maar is ook verplicht vanuit SPUK GALA.

- Maatwerkteam: een team van consultants die gespecialiseerd zijn in de doorbraakmethode, het oplossen van complexe casussen en meedenken als het wettelijk kader (in de ogen van inwoner en consultant) tot geen of de verkeerde oplossing leidt.
- Een aantal van deze uitgangspunten is ook onderdeel van het programma Generatierijkdom. De verbinding met dat project is dan ook cruciaal.
- Ketenoverleg voor elke keten. En organiseren dat ook de uitvoerders kunnen daten-in-de-keten.

Er is een stevige verbinding met de organisatieontwikkeling van de gemeente. Oldambt gaat werken volgens de bedoeling. Oldambt gaat werken met een geïntegreerd Toegangsteam en een gezamenlijke backoffice van het sociaal domein. En Oldambt wil gebiedsgericht gaan werken. De nieuwe teammanager wordt verantwoordelijk voor de implementatie van bovenstaande uitgangspunten. Om hem te ondersteunen stellen we voor dat een projectleider Toegang en doorbraakmethode deze nieuwe werkwijze in opdracht van deze teammanager 2 jaar gaat uitwerken en implementeren.

6. Boter bij de vis: het budget

Van de totale gemeentelijke begroting van € 165 mln. gaat € 80 mln. op aan de kosten van het sociaal domein. Daarnaast gaan er vele miljoenen om in de programma's en projecten die we uitvoeren en de extra (SPUK-) middelen die we van het rijk krijgen.

In 2021 heeft de gemeenteraad besloten tot een bezuiniging van € 1.760.000 euro op het sociaal domein. Daarvan is inmiddels een flink deel gerealiseerd en een ander deel is in uitvoering. De jaarrekening 2022 liet namelijk zien wat ook al uit de jeugdzorg monitor tevoorschijn komt. De inzet op een scherpere manier van inkopen, gecombineerd met een professionele uitvoering die kritisch (en barmhartig) is bij de toegang van voorzieningen en een stevig voorliggend veld/sociale basis leidt tot minder gespecialiseerde zorg(-kosten).

Van het uitvoeringsprogramma Jeugd 2.0 is van de beoogde bezuinigingen van 1 mln. euro in 2022 al € 450.000,- gerealiseerd. Van het resterende deel van de bezuinigingen van 760.000 is door afname van (de kosten van) WMO voorzieningen al € 500.000 gerealiseerd.

Dat betekent dat we vol vertrouwen naar de opbrengsten van de komende jaren kijken en nu niet in willen zetten op extra bezuinigingen. De taakstelling van nog € 550.000,- bezuinigingen Jeugd komt terug in de plannen die het college daarvoor al heeft vastgesteld, passend binnen dit koersdocument.

Voor het overige deel van het sociaal domein resteert nog € 260.000,-. Het college stelt voor om hier voorlopig geen extra bezuiniging tegenover te stellen, maar verwacht door de doorontwikkeling van de sociale basis, ook voor de zorg aan volwassenen het resterende bedrag te realiseren in 2023 en verder.

7. Monitoren en prognoses maken

Gegevens van voorzieningen voor onze inwoners, het dagelijkse werk.

Voor het uitvoeringsprogramma Jeugd is met het datateam een prima monitor ontwikkeld. Deze gaan we verbreden naar het hele sociaal domein. Zodat we op tijd de trends in aanvragen kunnen ontdekken, kunnen zien of de beleidsvoornemens inderdaad effect hebben en of de begrote budgetten nog voldoen. Zodat we niet pas bij de jaarrekening verrast worden door de cijfers. Het gaat om de volgende basis-data.

- Aantallen aanvragen, toekenningen in de WMO op de verschillende onderdelen, inclusief beschermd wonen.
- Aanvragen en toekenningen in de participatiewet (inkomen, energietoelagen, BBZ, IOAW, bijzondere bijstand, inburgeraars, uitstroom naar werk of andere voorzieningen).
- Budgetten per onderdeel inclusief de te verwachte uitputting er van op basis van K2F (financieel systeem van de gemeente).
- Cliëntervaringen met de dienstverlening van de gemeente, zoals blijkt uit de jaarlijkse onderzoeken van de uitvoering Jeugd en WMO.

Projecten en programma's

Daarnaast hebben grote projecten en programma's hun eigen, tijdelijke begroting en monitoring.

Welvarende Graanrepubliek, de monitor Brede Welvaart

Gemeentebreed scharen we ons onder de monitoring van de Brede Welvaart. Maar de verbetervoorstellen daarvoor gaan buiten het bestek van dit document. Vanuit het sociaal domein zijn de volgende NPG- indicatoren van belang.

- Arbeidsparticipatie;
- Besteedbaar inkomen;
- Werkloosheidspercentage;
- Sociaal economische status;
- Voortijdig schoolverlaten;
- Huishoudens met problematische schulden;

- Huishoudens met meerdere voorzieningen;
- Langdurige werkloosheid;
- Ervaren gezondheid;
- Tevredenheid met het leven.

8. Tot slot

Papier is geduldig en volgend jaar is dit document op onderdelen al weer verouderd. Het college hoopt van harte dat de inspiratie en samenwerking in de gemeente, die in 2023 hoopvol is gestart, blijvend is. De gemeente zelf zal daar alles aan doen. De uitnodiging om de voortgang van alle projecten en programma's in het voorjaar van 2024 met elkaar te delen is al uitgegaan.

Bijlagen

1. Overzicht van nieuwe actiepunten en opdrachten in de Koers Sociaal Domein Oldambt
2. Aanbevelingen uit het rapport Toegang Sociaal Domein

Bijlage 1.

In deze bijlage een beknopt overzicht van de opdrachten die nog moeten starten. Inclusief de concept opdrachten voor de projectleider Toegang Sociaal Domein en de programmamanager Sociaal Domein. Dit in aanvulling op al gestarte projecten en programma's sociaal domein Oldambt, uit het document Koers Sociaal domein Oldambt.

1. Inventariseren hulpvragen voor de sociale basis/voorliggend veld Oldambt en op basis daarvan subsidiebeleid herijken.
2. Werkwijze toegang sociaal domein stapsgewijs aanpassen, geïnspireerd op de doorbraakmethode en de gebiedsgerichte aanpak van andere gemeenten.
3. Alle uitvoerende plannen worden getoetst met inwoners en/of ervaringsdeskundigen. Dit pakken we op samen met de nieuwe participatieraad.
4. Strategische keuzes maken samen met onze lokale partner-organisaties.
5. Kaders Armoedebelief na de zomer interactief bespreken met de gemeenteraadsleden en partnerorganisaties. Daarin wordt het Meedoenfonds en de Oldambtsterpas met name verkend.
6. Elke keten kent een structureel ketenoverleg met partnerorganisaties.
7. Beleidskader WMO maken, inclusief gebiedsgerichte aanpak, vrijwilligersbeleid en visie op ondersteuning ouderen.
8. Monitor Sociaal domein ontwerpen en de gemeenteraad twee keer per jaar meenemen in de ontwikkelingen van het sociaal domein.
9. Aanstellen programmamanager Sociaal Domein die de samenhang in de uitvoering en beleid bewaakt, de monitor opzet en de werkconferentie van maart 2024 organiseert.

Concept Opdracht projectleider doorbraakmethode en toegang sociaal domein.

Maak een plan om de volgende (deel-)resultaten te behalen:

- Gebiedsgericht werken in het sociaal domein te implementeren in Oldambt: gebiedsgerichte toegang sociaal domein, eventueel gecombineerd met vraagbaakfunctie op locatie voor inwoners.
- De doorbraakmethode voor specifieke doelgroepen uit te breiden en zet daar een monitor voor op in verbinding met het programma Generatierijkdom.
- Doe dit samen met medewerkers in de uitvoering en het huidige 18+/18- team.
- Maak een stapsgewijze uitbreiding van de doorbraakmethode (olievlekwerking in elk team) en/of kies voor gebiedsgerichte pilots.

Opdrachtgever: teammanager Toegang Sociaal Domein.

Concept Opdracht Programmamanager Sociaal Domein

- Stuur op behoud van de samenhang van alle programma's en projecten sociaal domein.
- Stuur samen met de teammanager op het inrichten van een ketenoverleg met de organisaties waar Oldambt in het sociaal domein mee samenwerkt.
- Maak inhoudelijk de verbinding met gemeente brede doelen en programma's.
- Zet de monitor sociaal domein op en zorg voor de halfjaarlijkse informatiebijeenkomsten voor de gemeenteraad.

- Monitor de inzet van inwoners en ervaringsdeskundigen bij het uitwerken van alle plannen, samen met de participatieraad.
- Adviseer het college begin 2024 over het al dan niet realiseren van de resterende bezuinigingen sociaal domein breed (€260.000) en voorzie, indien nodig, in aanvullende bezuinigingsvoorstellen.
- Organiseer de werkconferentie Koers Sociaal Domein Oldambt op 21 maart 2024 en doe daar met elkaar verslag van de voortgang van de projecten en programma's.